

Høring om endring i «Forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjoner og skolehelsetjeneste»

Bakgrunn

I hovedutvalg KBU 22.01.2020 fremmet representant fra Ap, forslag om at Sandefjord kommune skal gi høringssvar til høring om endring i «Forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjoner og skolehelsetjeneste» som ble sendt ut av HO-dept 19.11.2019 med frist 20.02.2020.

Forslaget omhandler §1 Formål i dagens forskrift og det foreslås å legge til et nytt ledd.

Vurdering

Nåværende forskrift

§1. Formål

- a) Fremme psykisk og fysisk helse
- b) Fremme gode sosiale og miljømessige forhold
- c) forebygge sykdom og skader
- d) utjevne sosiale helseforskjeller
- e) forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt

Nytt forslag:

§1. Formål

- a) Fremme psykisk og fysisk helse
- b) Fremme gode sosiale og miljømessige forhold
- c) forebygge sykdom og skader
- d) utjevne sosiale helseforskjeller
- e) forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt

Forskriften skal også bidra til at helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan gi nødvendig behandling og oppfølging for lettere psykiske og somatiske tilstander.

Departementet presiserer at en tydeliggjøring av at kommunen kan velge å tilby behandling ikke vil innebære å pålegge kommunen nye oppgaver eller plikter (kap 2). Samtidig vises det til forsvarlighetskravet som presiserer at de tjenester kommunen tilbyr skal være forsvarlige (kap 3). Det vil si at kommunen har plikt til å tilrettelegge tjenestene slik at tilstrekkelig fagkompetanse sikres.

I kap 4 skriver departementet at for å bedre tjenestetilbudet... , bør nye tilbud bygge på eksisterende tjenester/organisatoriske enheter. Det foreslås at helsestasjonstjenesten kan overta noe av fastlegens rolle overfor småbarnsfamilier og at skolehelsetjenesten kan gjøre det samme for skolebarn. Diagnostikk, behandling og oppfølging av barn ved avdekket sykdom/skade inngår ikke eksplisitt av dagens forskrift, med unntak for «samarbeid om habilitering og rehabilitering av barn med spesielle behov, herunder kronisk syke og funksjonshemmede, samt samarbeid om utarbeiding av eventuell individuell plan».

Forskriftsendringen kan forstås som en innføring av et nytt kommunalt behandlingstilbud. Departementet vurderer at det at helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan tilby behandling, vil kunne bidra til et lettere tilgjengelig behandlingstilbud. Samtidig hevder departementet at tjenestens helsefremmende og forebyggende funksjon ikke vil svekkes fordi fastlegenes plikter overfor barn og unge ikke endres. I kap 5 konkluderes det med at forslaget ikke vurderes å medføre økte kostnader for kommunen.

Oppsummering av høringssvar

Skulle helsestasjons- og skolehelsetjenesten ha en større rolle i behandling av lidelser vil det være tre grunnleggende krav som måtte innfris:

1. Dette måtte i størst mulig grad skje i dialog og samarbeid med fastlegene slik at de kan fortsette sin sentrale rolle som koordinerende og oppfølgende instans for den enkelte pasient.
2. Det er nødvendig med en nærmere utdyping av forventet ressursbruk og definisjon av tilstander som går inn under dette endringsforslaget. Det er viktig at det ikke skapes usikkerhet om hvor grensene mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten går.
3. Hvis nevnte forslag vedtas, bør det være en betingelse at det tilføres årlige faste øremerkede midler i rammebevilgning til alle kommuner, slik at tjenesten kan utvikles etter de behov som står nevnt som grunnlag for forslaget.

Rådmannens bemerkninger

Rådmannen støtter intensjonen i forslaget til forskriftsendring om mer sammenhengende tjenester til barn og unge. Sandefjord kommune gjennomfører organisasjonsendringer for å få til nettopp dette. Samtidig går det ikke tydelig frem av høringsnotatet hva som menes med behandling av lettere psykiske og somatiske lidelser. Det er viktig at det ikke skapes usikkerhet om ansvarsdeling mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste eller mellom helsestasjons- og skolehelsetjeneste og fastlege.

Rådmannen vil videre peke på kommunens ansvar for forsvarlighet i tjenestene gjennom tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Sandefjord kommune er avhengig av årlige tilskudd for å ha den kapasitet som helsemyndighetenes norm for bemanning angir som forsvarlig. I 2019 fikk kommunen 11 millioner i tilskudd. Den foreslåtte forskriftsendringen synliggjør et dilemma for kommunen gjennom å gi muligheter for å tilby nye lavterskeltjenester som krever betydelig økt kapasitet og mer spesialistkompetanse i helsestasjons- og skolehelsetjenesten uten at det tilføres ressurser.

Kapasiteten i helsestasjons- og skolehelsetjeneste er tilpasset de oppgaver kommunen har plikt til å tilby i henhold til gjeldende forskrift. Innføring av nye tilbud utfordrer forsvarlighet i tjenesten.

Forslag til vedtak

Sandefjord kommune sender høringssvar til forslag til endring av «Forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjoner og skolehelsetjeneste» slik det fremgår av saksfremlegget.